

Uzasadnienie

Projekt planu ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z uwzględnieniem art. 20 ust. 1, 2 i 3 tej ustawy. Zakres zrealizowanych prac został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt planu sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. poz. 794).

W rezerwacie nie wyznacza się miejsc przeznaczonych do prowadzenia działalności, połowu ryb i innych organizmów wodnych oraz miejsc wprowadzania psów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 11, 14 i 16 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 20 ust. 3 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody.

Rezerwatu nie udostępnia się dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie tego typu czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką, zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

Rezerwat został ustanowiony Zarządzeniem Nr 21 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 października 2012 r. w sprawie uznania rezerwatu przyrody Torfowisko Jeziorek (Dz. Urz. Woj. Maz, poz. 7697, z późn. zm.). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych kompleksu wodno - torfowiskowego, z przyległymi borami bagiennymi oraz stanowiskami chronionych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

Roślinność rezerwatu tworzą głównie mszarne zbiorowiska klasy *Scheuchzeria - Caricetea nigrae*, zróżnicowane pod względem fizjonomii i udziału gatunków, w tym drzew i krzewów. Fitocenozy leśne

zajmują przede wszystkim wschodnią część rezerwatu – są to bagienne zbiorowiska z drzewostanem budowanym przez brzozę omszoną *Betula pubescens*, reprezentujące klasę *Vaccinio-Piceetea*.

Dominującym typem roślinności leśnej w rezerwacie są inicjalne postacie lasów bagiennych nawiązujących do klasy *Molinio-Betuletea pubescentis*, powstałe na skutek zarośnięcia okresowo przesuszonej, wschodniej części torfowiska. Stosunkowo młody i słabo zwarty drzewostan tworzy tu brzoza omszona *Betula pubescens* z domieszką olszy czarnej *Alnus glutinosa* i topoli osiki *Populus tremula*. W podszycie zaznacza się duży udział krzewinek, głównie borówki bagiennej *Vaccinium uliginosum*. O kępowej strukturze dna lasu decyduje dominująca tu wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*. Stałym udziałem odznacza się również żurawina błotna *Oxycoccus palustris*. Warstwa mszysta jest stosunkowo dobrze wykształcona – tworzy ją głównie obrastający kępy wełnianki torfowiec kończysty *Sphagnum fallax* i zasiedlający obniżenia między kępami torfowiec spiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*. Spośród mchów brunatnych zaznacza się udział rokitnika pospolitego *Pleurozium schreberii*.

Okrajek torfowiska wzdłuż północnej, zachodniej i południowo-zachodniej granicy zajmuje niewielki powierzchniowo pas borów wilgotnych ze związku *Dicrano-Pinion*, które sąsiadują z niecką torfowiskową wzdłuż jej mineralnego skraju i które miejscami nawiązują do borów bagiennych. W drzewostanie dominuje sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i brzoza omszona, a w runie, w miejscach o większej wilgotności, zauważalny jest udział gatunków torfowiskowych takich jak np. wełnianka pochwowata czy torfowiec kończysty.

Większą część rezerwatu porastają zbiorowiska otwartych, dobrze uwodnionych torfowisk przejściowych, występujące w postaci mszaru torfowcowego. W sąsiedztwie rowu w południowo - wschodniej części rezerwatu, na murszowym podłożu wykształcił się niewielki płat roślinności nawiązującej do rzędu *Molinietales*, z dużym udziałem gatunków szuwarowych, a także torfowiskowych. Zbiorowisko odznacza się dominacją traw i słabo wykształconą warstwą mszystą. Obecne w rezerwacie zbiorowiska otwarte nie podlegały nigdy użytkowaniu kośnemu. Prowadzono tu natomiast wydobycie torfu na nieprzemysłową skalę, które przyczyniło się do obecnego kształtu roślinności na tym terenie. Roślinność siedlisk otwartych rezerwatu wydaje się stosunkowo stabilna. Proces łądowania istniejącego w tym miejscu niegdyś zbiornika (którego pozostałości w postaci okresowo pojawiających się niewielkich zbiorników wodnych są wciąż widoczne) postępuje bardzo powoli. Sukcesja obserwowana w północnej części otwartego torfowiska nie wydaje się być intensywna, a aktualny stopień uwodnienia siedliska sprzyja utrzymaniu zbiorowisk roślinnych w niezmięnionej formie. Na nieznacznej powierzchni rezerwatu (w sąsiedztwie rowu) zachodzi proces wtórnego zabagniania złąkowaciałych na skutek odwodnienia zbiorowisk bagiennych.

Fauna rezerwatu wyróżnia się obecnością dwóch gatunków wazek objętych ochroną ścisłą, mianowicie iglicy małej i zalotki większej. Szczególnie obecność iglicy, gatunku dla którego możliwe jest ustalenie strefy ochrony, można uznać za wyjątkowy walor rezerwatu, jest to bowiem gatunek reliktowy, bardzo rzadki, występujący głównie w północnej i wschodniej Polsce.

Nieprzeciętny krajobraz rezerwatu, wyróżniający się otwartym torfowiskiem z pojedynczymi drzewami o charakterystycznym pokroju, a także fragmentami odsłoniętego lustra wody postrzegany jest jako atrakcyjny o znamionach krajobrazu pierwotnego i dzikiego.

Cały obszar rezerwatu obejmuje się ochroną czynną. Z uwagi na konieczność prowadzenia działań w celu przeciwdziałania zdiagnozowanym zagrożeniom dla zbiorowisk leśnych i torfowiskowych, będących celem ochrony rezerwatu, nie wyznacza się obszarów ochrony ścisłej.

Rezerwat przyrody Torfowisko Jeziorek położony jest na terenie województwa mazowieckiego, w powiecie mińskim, w gminie Mrozy. W sąsiedztwie rezerwatu obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mrozy (Uchwała Nr XXII/180/01 z dnia 21 marca 2001 r.), a także Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mrozy (Uchwała Nr XX/105/04 Rady Gminy Mrozy z dnia 18 maja 2004 r.). Ze względu na to, że dokumenty te zostały uchwalone przed uznaniem rezerwatu przyrody Torfowisko Jeziorek nie uwzględniają one tego obszaru jako objętego ochroną. W tekście kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, obszar dzisiejszego rezerwatu opisany został jako projektowany użytek ekologiczny. W związku z tym, w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami wynikającymi z działalności człowieka, stosownie do postanowień art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, w planie ochrony zdefiniowano ustalenia do studiów i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w granicach otuliny rezerwatu wyznaczonej Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 27 grudnia 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody Torfowisko Jeziorek (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2019 r. poz. 79). Podstawowym zagrożeniem zewnętrznym dla rezerwatu, jest zmiana cech fizykochemicznych wód podziemnych w rezerwacie i jego zlewni na skutek wprowadzania do gruntu ścieków, oraz zmiana przeznaczenia gruntów sąsiedztwie rezerwatu, a w szczególności ich odlesianie.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie:

1) podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzania projektu planu ochrony poprzez:

- a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Gminy Mrozy,
- c) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety,

2) wyłożył dokumentację przygotowaną na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony oraz projekt planu ochrony w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. O wyłożeniu dokumentacji Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:

- a) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- b) wywieszenie obwieszczenia w siedzibie Urzędu Gminy Mrozy,
- c) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety,

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wpłynęła następująca uwaga Nadleśnictwa Mińsk do wyłożonego projektu planu:

„w załączniku nr 4 do planu ochrony rezerwatu jest wskazana strefa dostępu turystycznego w postaci kładki drewnianej w oddz. 202h. Brak jest informacji, kto wybuduje kładkę i będzie utrzymywał w odpowiednim stanie technicznym (pozwalającym na bezpieczne przebywanie turystów). Czy wybudowanie kładki jest obligatoryjne? ”

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpił od udostępnienia obszaru rezerwatu przyrody Torfowisko Jeziorek ze względu na ryzyko niekorzystnego wpływu antropopresji na wrażliwe siedliska występujące na tym obszarze.

Projekt planu ochrony został, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, przesłany Radzie Gminy Mrozy, celem zaopiniowania. Rada Gminy Uchwałą Nr IV/31/2019 z dnia 8 lutego 2019 r. pozytywnie zaopiniowała projekt zarządzenia.

Projekt zarządzenia został uzgodniony z Wojewodą Mazowieckim.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez właściwą miejscowo radę gminy;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 80 000 zł w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony, które wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony. Mogą być one finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę o finansach publicznych;

2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE.

Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.